

és a templomok elleni támadások is folytatódtak. A hindu nacionalistáknak már régóta célpontjai a keresztények. Még ha a kereszténység a hagyomány szerint Kr. u. 52-ben, Tamás apostollal került is Indiába, a hindu nacionalisták szemében szorosán kötődik a gyarmatosításhoz. Különösen a keresztény misszionáriusok munkája váltja ki rosszkedvüket. Indiában a kereszténység különösen a szegény népesség és az alsóbb kasztok körében talál visszhangra, tehát a társalom peremén álló csoportokban: ők azt remélik, hogy kitörhetnek a merev hierarchikus kasztrendszerből, és olyan elismeréshez jutnak, amelyet különben megtagadnak tőlük.

Bár az áttérítések és a templomok elleni támadások nyomán színre léptek egyes nemzetközi jogvédők, de

nemigen ártottak Modi miniszterelnök tekintélyének. A gujarati muszlimok elleni vérengzésekben játszott szerepe miatt korábban sokáig nem kívánatos személynek számított Nyugaton, manapság azonban körülrajongják a befektetők és a politikusok. 2015 februárjában még az amerikai elnök, Barack Obama is körüludvarolta. Áprilisban a hannoveri vásár megnyitásán maximális tiszteletadással fogadta őt Angela Merkel kancellár. Amennyire tudni lehet, a találkozón nem került szóba az indiai keresztények helyzete.

Ulrich von Schwerin

Forrás: Publik-Forum, 2015/14

Nyitott szívvel mind a tíz égtáj felé

Emlékezés *Hugo Enomiya-Lasalle* jezsuita zen-mesterre

Egyike volt a vallásközi megértés nagy hidépítőinek. *Hugo Makibi Enomiya-Lasalle* 1979-ben a keresztények közül elsőként kapott engedélyt a zen tanítására *Yamada Koun Roshi* japán zen-mestertől. A szikár, viseltes öltözötű jezsuita nemegyszer fölült az asztalra, amikor előadást tartott, egyik lábát a másikra helyezte, és így mutatta be a zen-ülést. Lasalle így maradt meg sokak emlékezetében: szerény idős papként, akinek „a szíve nyitva áll mind a tíz égtáj felé” – ez Japánban az erénynek szóló bók. Az emberek gyorsan megéreztek: Itt olyan valaki van, aki éli azt, amit tanít.

Egy hugenottáktól leszármazott német milliomos család fiaként 1898. november 11-én született. Az I. világháborúban szerzett sebesülés után belépett a jezsuita rendbe, és afrikai misszióba akart menni. A rend azonban 1929-ben Japánba küldte, amely akkoriban koldusszegény küszöbország volt. Tokió nyomorvedeiben hozta létre a „Settlement”-et, egy mindmáig működő szociális programot.

Lasalle nem kudarcot vallott keresztényként, hanem vallási érdeklődésből jutott el a zenhez. Már akkor, harminc évvel a II. Vatikáni Zsinat előtt az volt a vágya, hogy Japán életébe szervesen beleépült kereszténységet hozzon létre. A zen-buddhizmus akkoriban a japán kultúra szívéhez tartozott. Ezenfelül Lasalle sajátos imaformát keresett a japánok számára, akiknek a szavakkal imádkozás európai formája nem felelt meg. A zen-gyakorlatban az ember maga mögött hagyja a szavakat és a fogalmakat, pont úgy, mint a keresztény misztikában, amelyet Lasalle saját tapasztalatából ismert. Ezért 1943 januárjában, a II. világháború közepette, hirosimai lakhelye közelében, Eimeji zen-kolostorában zen-kurzuson vett részt. Úgy találta, hogy a zen-szerzetesek spártai életmódja nagyon hasonlít saját ideáljaihoz. Ebből arra következtetett, hogy életcéljuk is hasonló: mindkettejük számára az el nem múló boldogságról van szó, csak a buddhisták olyan negatív megfogalmazásokat használnak, mint a „nirvána” vagy az „üresség”.

Amikor 1945. augusztus 6-án ledobták Hirosimára az atombombát, Lasalle csak a szilárdan megépített plébániaépületnek köszönhetette, hogy életben maradt.

Vezetésével később Hirosimában felépítették az emléktemplomot, és 1954. augusztus 6-én fel is szentelték. Rendje azonban közölte vele, hogy nem lehet ennek a templomnak a plébánosa. Két évvel később az akkor 58 éves Lasalle elhatározta, hogy a zen gyakorlását teszi meg élete tartalmává.

A zsinat nyomán szabaddá vált az út a vallásokat átfigó spirituális gyakorlat számára. Lasalle hamarosan már nemcsak Japánban vezetett zen-kurzusokat, hanem Európában is. Kezdeményezésére 1978-ban Dietfurtban nyitották meg az első keresztény zen-központot.

A zen és a kereszténység közötti hídverés egyik fontos motívuma Lasalle és zen-mestere, Roshi számára egyaránt a béke melletti elkötelezettség volt. Ekkoriban a hideg háború uralkodott, és egykori katonákként mindketten tudták, mennyire fontos a béke. Úgy látták, hogy a zen gyakorlása hozzájárul a békéhez, mert a zen, ha helyesen gyakorolják, csökkenti az egoizmust. A buddhista zen-mester, Roshi ezért bízta rá Lasalle-ra mint keresztényre a zen oktatásának hivatalát.

A bátor hídverés elmélyítéséhez sok vallásközi párbeszédre, valamint elméleti tanulmányokra is szükség lett volna – de a zen-tanítók következő nemzedéke ezt elmulasztotta. Lasalle gyakran beszélt az Új Tudatosságról, arról, hogy ne dualista módon, hanem a-perspektivikusan és a-rationálisan, tehát a fogalmak és az érzelmek általi korlátozottság nélkül lássuk a világot, és ilyen, az egohoz nem rögzült tudatosságból fakadóan cselekedjünk. Ebben látta a konfliktusokból kivezető egyetlen hatékony utat.

Minden politikai és ökológiai válság ellenére Lasalle reményteljes maradt. Amikor 80. születésnapjára gyapjúzoknit ajándékoztak neki, azt mondta, félreteszi öregségére. 25 évvel halála után szinte minden oktatóházban és kolostorban vannak meditációs szobák és zsámolyok. A keresztény misztika iránti újraéledt érdeklődésben is nagy része van. 1990. július 7-én hunyt el.

Ursula Baatz

Forrás: Publik-Forum, 2015/13